

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی گیلان
مرکز آموزشی، درمانی و پژوهشی
۱۷ شهریور رشت

چگونه از کودک مبتلا به استفراغ مراقبت کنیم؟

تهیه و تنظیم: کمیته آموزش سلامت بخش داخلی ۲
تحت نظارت: سوپروایزر آموزش سلامت

آذر ۱۴۰۳

توصیه های خودمراقبتی

.....
.....
.....

شماره تماس بیمارستان (داخلی ۲):

۰۱۳-۳۳۳۶۹۳۹۱-۳۳۳۶۹۰۴۴-(۳۳۰)

آدرس صفحه "آموزش به بیمار" بیمارستان:

<https://17shahrivar.gums.ac.ir>

منبع:

هاکنبری مرلین، ویلسون دیوید. ۱۴۰۰. پرستاری کودکان
و ننگ، کودک بیمار. ترجمه سونیا آرزومانیان، مهناز شوقی، مهناز
سنجری. تهران: نشر جامعه نگر. ص ۵۷۲-۵۶۹.

چگونه ایمنی کودک را رعایت کنیم؟

به اتصالات کودک مانند سرم و بالا بودن نرده های تخت جهت
شود. و جهت پیشگیری از سقوط کودک، همراه در کنار تخت
حضور داشته باشد.

چگونه پس از ترخیص از فرزندم مراقبت کنم؟

- بررسی دقیق نوع استفراغ، ظاهر مواد استفراغی
- مشاهده و توجه به رفتارهای کودک در هنگام استفراغ
- مسواک زدن و شستشوی دهان پس از استفراغ
- عدم مصرف غذای چرب (مانند سرخ شده)

در صورت بروز علائم زیر به مرکز درمانی مراجعه نمایید:

- درد شکم
- استفراغ (استفراغ شدید که دفعات آن در حال افزایش
است و یا استفراغ ثابت بیش از یک روز)
- علائم کم آبی
- بی حالی

تغذیه کودک چگونه است؟

- غذاها و مایعات باید در مقادیر کم و وعده های مکرر
- در صورت فروکش کردن استفراغ، افزایش حجم مواد غذایی به صورت تدریجی (با سوپ در مقدار کم تغذیه کودک را شروع کنید و در صورت تحمل آن می توانید با برنج و مرغ پخته یا جوجه کباب در حجم کم ادامه دهید)
- جایگزینی تدریجی رژیم غذایی معمولی

وضعیت قرارگیری کودک چگونه است؟

در صورت بروز تهوع و استفراغ برای جلوگیری از بازگشت مواد غذایی به حلق، کودک را در وضعیت نشسته یا نیمه نشسته قرار دهید.

نحوه مصرف دارو چگونه است؟

- هرگز بدون تجویز پزشک داروی ضد استفراغ به علت بروز عوارضی مانند خواب آلودگی، عصبانیت، تحریک پذیر به کودک ندهید.

روش بررسی در بیمار مبتلا به استفراغ چیست؟

- تهیه تاریخچه کامل (پرسش از والدین)
- معاینه فیزیکی
- آزمایش ادرار از عفونت ادراری و سایر علل
- بررسی سطح الکترولیت های سرم خون مانند سدیم و ...
- مطالعات رادیوگرافی (عکسبرداری) با نظر پزشک معالج

درمان استفراغ چیست؟

استفراغ یک نشانه می باشد که می تواند ناشی از یک بیماری جزئی و ویروسی یا بیماری های بسیار مهم باشد مثل مننژیت.

هدف از درمان: تعیین و درمان علت ایجاد استفراغ و پیشگیری

از عوارض آن نظیر کم آبی و یا سوء تغذیه می باشد.

والدین گرامی، مطالب زیر جهت افزایش آگاهی شما در مورد بیماری فرزندتان می باشد لطفاً به نکات زیر توجه فرمایید:

آیا می دانید استفراغ چیست؟

خروج همراه با فشار محتویات معده از طریق دهان را استفراغ می گویند و معمولاً با تهوع و اوغ زدن همراه است. وجود خون در استفراغ یا استفراغ صفراوی نشانه مهم می باشند.

در بعضی مواقع استفراغ نشانه ی یک بیماری عفونی است.

علائم استفراغ چیست؟

- علائم کم آبی مانند خشکی پوست، کاهش بزاق، ادرار نکردن، نداشتن اشک
- احساس تهوع با تمایل به استفراغ مانند: ترشح بزاق، رنگ پریدگی، تعریق، افزایش ضربان قلب
- احساس ناراحتی در شکم یا حلق